

Trešo valstu pilsoņi

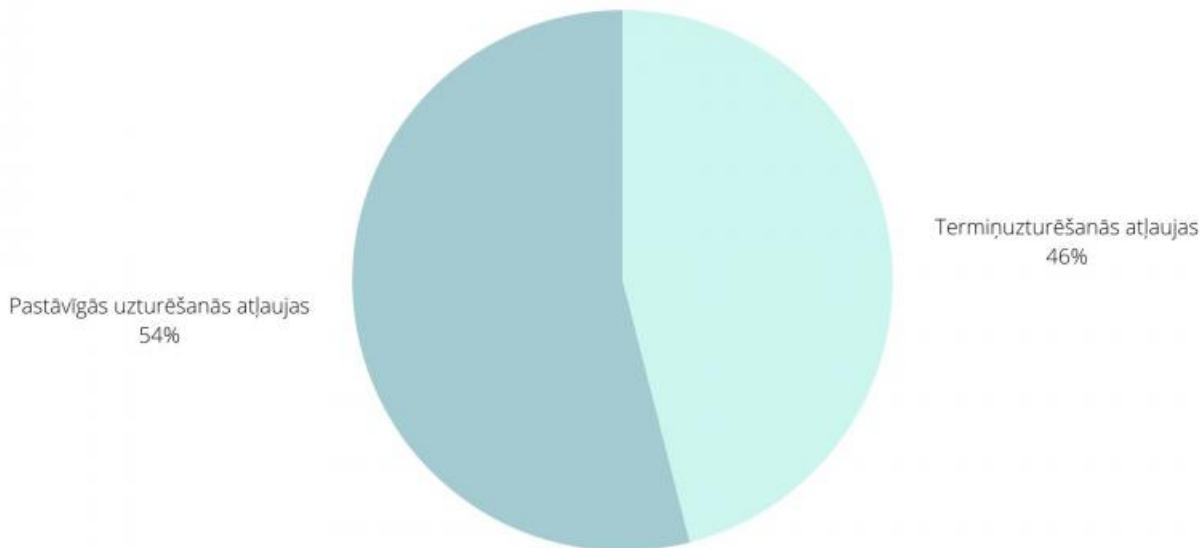
Publicēts: 03.11.2020.

Trešo valstu pilsoņu integrācija Latvijā

Eiropas Savienībā (ES) ar terminu "trešā valsts" apzīmē visas valstis, kas nav ES dalībvalstis, ne Eiropas Ekonomiskās zonas (tai skaitā Islande, Norvēģija un Lihtenšteina), kā arī Šveice. Trešās valsts pilsonis ir persona, kura nav Latvijas Republikas pilsonis vai nepilsonis, kā arī citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts vai Šveices Konfederācijas pilsonis. „Trešā valsts” ir jēdziens, ko lieto arī attiecībā uz konsulārajiem pakalpojumiem – ceļošanas vīzu izsniegšanas kārtību, gadījumos, ja nepieciešama vīza ieceļošanai citā („otrajā”) valstī, neatrodoties savā („pirmajā”) valstī. Tas var notikt, piemēram, ja Latvijā nav šīs vēstniecības vai konsulāta.

Uz 2020.gada 1.jūliju Latvijā kopā bija reģistrēti 97 710 ārvalstu pilsoņi, no kuriem 44 502 ir izsniegtas termiņa uzturēšanās atļaujas (turpmāk – TUA) un 53 208 pastāvīgās uzturēšanās atļaujas (turpmāk – PUA), kopumā veidojot aptuveni 4,7% no Latvijas iedzīvotāju kopskaita.

Ārvalstu pilsoņi Latvijā - 97 710 (01.07.2020.)

No 97 710 ārvalstu pilsoņiem, 78 896 jeb 81% bija trešo valstu valstspiederīgie, bet 18 814 jeb 19% - Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas pilsoņi.

Statistikas dati liecina, ka kopējais imigrācijas apjoms palielinās – salīdzinājumam, 2005.gadā ar TUA Latvijā uzturējās tikai 7 429 ārvalstnieki, ar PUA tikai 26 976 ārvalstnieki, bet 2015.gadā ar TUA Latvijā uzturējās 33 244 ārvalstnieki un 51 029 ārvalstniekiem bija PUA.

Imigrācijas apjoma dinamika

Uz 2020.gada 1.jūliju pirmreizējās PUA ir saņēmušas 217 personas, savukārt TUA pirmo reizi tikušas izsniegtas 10 418 personām.

Pētījumi [“Trešo valstu pilsoņu portrets Latvijā”](#) un [“Trešo valstu pilsoņu situācijas izpēte Latvijā 2017”](#) liecina, ka apmēram trīs ceturtdaļas no iebrucējiem pārvalda krievu valodu, savukārt latviešu un angļu valodas pārvalda katrs trešais.

Iemesli, kāpēc trešo valstu pilsoņi iegūst uzturēšanās atļauju Latvijā, mainās. Ja 2005.gadā galvenais imigrācijas iemesls (vairāk nekā 40% izsniegto termiņu uzturēšanās atļauju) bija ģimenes apvienošanās, 2009.gadā tā bija nodarbinātība (vairāk nekā 45% termiņu uzturēšanās atļauju), tad 2013.gadā visvairāk termiņu uzturēšanās atļauju tika izsniegta par ieguldījumu nekustamajā īpašumā. 2016.gadā, lai saņemtu uzturēšanās atļauju, jau prevalēja 3 galvenie iemesli – 29% ieguldītājs nekustamajā īpašumā, darba ņēmējs – 22%, studijas – 15%. Salīdzinot biežāk Latvijā sastopamo trešo valstu pilsoņu uzturēšanās iemeslus Latvijā, novērojamas būtiskas atšķirības. Uz 2017.gada 1.jūliju visbiežāk uz ieguldījumu nekustamajā īpašumā pamata TUA ir izsniegtas Ķīnas (84%), Krievijas (59%) un Kazahstānas (54%) pilsoņiem. Darbs un kvalificēts darbs visbiežāk ir TUA izsniegšanas pamats Ukrainas (attiecīgi 44% un 8%) un Baltkrievijas (attiecīgi 39% un 6%) pilsoņiem. Ģimenes apvienošana kā uzturēšanās iemesls ir raksturīgs Baltkrievijas (33%), Ukrainas (23%) un Krievijas (20%) pilsoņiem. Savukārt Indijas un Uzbekistānas pilsoņu galvenais uzturēšanās iemesls Latvijā ir studijas (attiecīgi 76% un 62%). Studijas ir ievērojami retāk sastopams, taču pietiekami būtisks uzturēšanās iemesls arī Kazahstānas pilsoņiem (25%).

Nodarbinātības jomā ir mainījusies trešo valstu pilsoņu piesaiste dažādām tautsaimniecības nozarēm. Kopš 2014.gada ir strauji pieaudzis transporta, loģistikas un komunikācijas nozarē nodarbināto trešo valstu pilsoņu īpatsvars.

Iegūstot TUA kādam no ģimenes locekļiem, uz Latviju dodas arī viņa ģimene. Uz 2020.gada 1.jūliju no visiem ārvalstu pilsoņiem ar derīgām TUA 82% bija pieteikuma iesniedzēji, bet 18% viņu ģimenes locekļi.

2004.gadā Eiropas Savienība pieņēma Kopīgos pamatprincipus attiecībā uz imigrantu integrācijas politiku Eiropas Savienībā Daži no 11 principiem:

Integrācija ir dinamisks divvirzienu abpusējas pieņemšanas process, kurā piedalās visi imigranti un dalībvalstu iedzīvotāji.

Integrācija nozīmē Eiropas Savienības pamatvērtību ievērošanu.

Pamatzināšanas par uzņēmējvalsts sabiedrības valodu, vēsturi un iestādēm ir neatņemama integrācijas sastāvdaļa; dot iespēju imigrantiem iegūt šīs pamatzināšanas ir svarīgs sekmīgas integrācijas elements.

Integrācijas pamatmehānisms ir bieža imigrantu saskarsme ar attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem. Kopīgi forumi, starpkultūru dialogs, izglītošana par imigrantiem un to kultūru, kā arī dzīves apstākļu uzlabošana pilsētas vidē sekmē imigrantu un attiecīgās dalībvalsts pilsoņu saskarsmi.

Imigrantu līdzdalība demokrātiskajos procesos un integrācijas politikas un pasākumu izstrādē, īpaši vietējā līmenī, sekmē to integrāciju. 10. Integrācijas politikas un pasākumu iekļaušanai visās attiecīgajās politikas jomās un pārvaldes un publisko pakalpojumu līmeņos ir būtisks apsvērums sabiedrības politikas veidošanā un īstenošanā.

 [Saite uz dokumentu šeit.](#)

Lai gan integrācijas jautājumi galvenokārt ir Eiropas Savienības dalībvalstu kompetencē, Eiropas Savienība sniedz atbalstu integrācijas politikai, īstenojot politikas koordināciju un veicinot informācijas apmaiņu, kā arī atbalstot dalībvalstu integrācijas centienus finansiāli. [Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds \(2014 – 2020\)](#) ir viens no Eiropas Savienības izveidotiem instrumentiem, kas sniedz finansiālu atbalstu dalībvalstīm. Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda (2014 - 2020) mērķi ir:

stiprināt un attīstīt visus kopējās Eiropas patvēruma sistēmas aspektus, tostarp tās ārējo dimensiju;

sniegt atbalstu likumīgai migrācijai uz dalībvalstīm saskaņā ar to ekonomiskajām un sociālajām vajadzībām, piemēram, darba tirgus vajadzībām, vienlaikus nodrošinot dalībvalstu imigrācijas sistēmu integritāti, un veicināt trešo valstu valstspiederīgo efektīvu integrāciju;

stiprināt taisnīgas un efektīvas atgriešanas stratēģijas dalībvalstīs, kas veicina nelikumīgās imigrācijas apkarošanu, uzsvāru liekot uz atgriešanas ilgtspēju un efektīvu atpakaļuzņemšanu izcelsmes un tranzīta valstīs;

stiprināt solidaritāti un atbildības dalīšanu starp dalībvalstīm, īpaši ar tām, kuras visvairāk ietekmē migrācijas un patvēruma plūsmas, tostarp īstenojot praktisku sadarbību.

Kultūras ministrija kā Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda deleģētā iestāde Latvijā integrācijas jomā kopš 2016.gada ievieš projektus, kas atbalsta imigrantu integrāciju, nodrošinot pilnvērtīgu informāciju par atbalsta un integrācijas pasākumiem, piedāvājot integrācijas un latviešu valodas kursus, kā arī apmācības speciālistiem, kas strādā ar mērķa grupu, žurnālistiem un redaktoriem, un koordinē trešo valstu pilsoņu integrācijas pasākumu īstenošanu atbilstoši Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas īstenošanas plānā 2019. – 2020.gadam noteiktajam pasākumam "Atbalsts trešo valstu pilsoņu, tai skaitā to personu, kurām nepieciešama starptautiskā aizsardzība, līdzdalībai sabiedrībā".

Biedrība „Patvērums „Drošā māja”” īsteno Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda atbalstītu projektu „[Informācijas centrs iebrāucējiem II](#)”. Projekta mērķis ir nodrošināt koordinētu vienas pieturas aģentūras principa atbalsta sistēmu imigrantiem, kas saņēmuši tiesības uzturēties Latvijas teritorijā, sniedzot pilnvērtīgu informāciju par atbalsta, adaptācijas un integrācijas pakalpojumiem piecos Latvijas plānošanas reģionos. Projekta ietvaros profesionāli konsultanti sniedz bezmaksas konsultācijas par tādiem jautājumiem kā izglītība, nodarbinātība, migrācija, juridiskie jautājumi, kā arī tiek nodrošināts psihologu atbalsts, informatīvā tālruņa līnija un tulku pakalpojumi.

Kontaktpersona Kultūras ministrijā

[Valsts sekretāre](#) >

[Valsts sekretāres vietniece starptautisko lietu, integrācijas un mediju jautājumos](#) >

[Sabiedrības integrācijas departaments](#) >

[Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļa](#)

Ilona Jekele

Sabiedrības integrācijas departamenta sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente

 [+371 67330311](tel:+37167330311)

Projekti un pasākumi

[Skatīt vairāk](#)

Dokumenti

[Skatīt vairāk](#)

Konsultatīvā
padome

[Skatīt vairāk](#)

Starptautiskā sadarbība

[Skatīt vairāk](#)

Saites

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.km.gov.lv/lv/treso-valstu-pilsoni>